

Nationaal Archief
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Nummer Toegang: 2.04.23.02

**Inventaris van het archief van het Ministerie van
Binnenlandse Zaken: Afdeling Statistiek en
voorgangers, 1845-1878**

Versie: 30-06-2021

R. Kramer

Nationaal Archief, Den Haag 1986

This finding aid is written in Dutch.

I N H O U D S O P G A V E

Beschrijving van het archief.....	5
Aanwijzingen voor de gebruiker.....	6
Openbaarheidsbeperkingen.....	6
Beperkingen aan het gebruik.....	6
Materiële beperkingen.....	6
Andere toegang.....	6
Aanvraaginstructie.....	6
Citeerinstructie.....	6
Archiefvorming.....	7
Geschiedenis van het archiefbeheer.....	7
Inhoud en structuur van het archief.....	8
Inhoud.....	8
Ordering van het archief.....	8
Agenda.....	8
Verbaal.....	8
Repertoire.....	8
Index.....	9
Hoofdenlijst.....	9
Nummerlijst.....	9
Klapper.....	9
Verwant materiaal.....	10
Beschikbaarheid van kopieën.....	10
Verwante archieven.....	10
Beschrijving van de series en archiefbestanddelen.....	11

BESCHRIJVING VAN HET ARCHIEF

Naam archiefblok:

Ministerie van Binnenlandse Zaken: Afdeling Statistiek en Voorgangers

Archiefbloknummer:

B23926

Omvang:

37 inventarisnummer(s) 3,50 meter

Taal van het archiefmateriaal:

Het merendeel der stukken is in het Nederlands

Soort archiefmateriaal:

Normale geschreven, getypte en gedrukte documenten, geen bijzondere handschriften

Archiefdienst:

Nationaal Archief

Locatie:

Den Haag

Archiefvormers:

Ministerie van Binnenlandse Zaken/ Afdeling Binnenlands Bestuur, 1848

Ministerie van Binnenlandse Zaken/ Eerste Afdeling Generaal Secretariaat en Comptabiliteit, Bureau Statistiek, 1848-1851

Ministerie van Binnenlandse Zaken/ Eerste Afdeling Algemene Zaken en Comptabiliteit, Bureau Statistiek, 1851

Ministerie van Binnenlandse Zaken/ Tweede Afdeling Binnenlands Bestuur, 1852-1857

Ministerie van Binnenlandse Zaken/ Achtste Afdeling Statistiek, 1858-1878

Samenvatting van de inhoud van het archief:

Het organiseren van de tienjarige volkstellingen, het verzamelen van aantallen geboorten, huwelijken en sterften, het opstellen van voorschriften voor de registers van de Burgerlijke Stand en de bevolkingsregisters viel tot 1848 onder de afdeling Binnenlands Bestuur, daarna onder het bureau, vanaf 1857 de afdeling Statistiek.

Het chronologisch geordende en nogal onvolledige archief bevat stukken over de bovengenoemde onderwerpen. Jaarlijkse staten van landverhuizers zijn buiten het verbaal gehouden en te raadplegen door middel van twee achteraf vervaardigde klappers.

Aanwijzingen voor de gebruiker

OPENBAARHEIDSBEPERKINGEN

Volledig openbaar.

BEPERKINGEN AAN HET GEBRUIK

Reproductie van originele bescheiden uit dit archief is, behoudens de algemene regels die gelden voor het kopiëren van stukken, niet aan beperkingen onderhevig. Er zijn geen beperkingen krachtens het auteursrecht.

MATERIËLE BEPERKINGEN

Het archief kent beperkingen voor het raadplegen van stukken als gevolg van slechte materiële staat.

Een klein aantal stukken van dit archief is in een slechte materiële staat, wat tot gevolg heeft dat het niet geraadpleegd kan worden. Een opgave van de desbetreffende inventarisnummers op deze plaats is nagelaten, aangezien de materiële staat en de bijbehorende raadpleegmogelijkheden niet een permanente situatie vormen (restauratie, verfilming, etc.). Bij het aanvragen met de terminal krijgt u een mededeling ter zake.

ANDERE TOEGANG

Op de staten van landverhuizingen overzee (inventarisnummers 26I-XII) is een [digitale index](#) beschikbaar.

AANVRAAGINSTRUCTIE

Openbare archiefstukken kunnen online worden aangevraagd en gereserveerd. U kunt dit ook via de terminals in de studiezaal van het Nationaal Archief doen. Om te kunnen reserveren dient u de volgende stappen te volgen:

1. [Creëer een account of log in.](#)
2. Selecteer in de archiefinventaris een archiefstuk.
3. Klik op 'Reserveer' en kies een tijdstip van inzage.

CITEERINSTRUCTIE

Bij het citeren in annotatie en verantwoording dient het archief tenminste éénmaal volledig en zonder afkortingen te worden vermeld. Daarna kan worden volstaan met verkorte aanhaling.

VOLLEDIG:

Nationaal Archief, Den Haag, Ministerie van Binnenlandse Zaken: Afdeling Statistiek en Voorgangers, nummer toegang 2.04.23.02, inventarisnummer ...

VERKORT:

NL-HaNA, BiZa / Statistiek, 2.04.23.02, inv.nr. ...

Archiefvorming

GESCHIEDENIS VAN HET ARCHIEFBEHEER

Inhoud en structuur van het archief

INHOUD

Het archief bevat stukken betreffende de zorg van het Ministerie van Binnenlandse Zaken voor de Statistiek in de periode 1848-1878. Die zijn verbaal, indices met hoofdenlijsten, klappers op de indices en staten van landenverhuizingen overzee.

ORDENING VAN HET ARCHIEF

Hieronder volgt een verklaring van de verschillende begrippen, voorzover zij op de hier beschreven archieven van toepassing zijn.

AGENDA

De agenda is een staat waarop in chronologische volgorde met behulp van een doorlopende nummering aantekening wordt gehouden van het inkomen, afdoen en uitgaan van stukken.

Datum en agendanummer waarmee elk stuk wordt geregistreerd in de agenda worden ook op het stuk genoteerd ('exhibitum' bij ingekomen stukken, 'gearresteerd' bij besluiten en minuten van uitgaande brieven).

VERBAAL

De kern van het archief wordt gevormd door het verbaal: de serie besluiten, ingekomen en minuten van uitgaande brieven. De stukken zijn chronologisch op datum van afdoening geordend, dat wil zeggen dat een ingekomen stuk ('exhibitum') gevoegd is als bijlage bij het daarop genomen besluit of bij de minuut van de uitgaande brief ('gearresteerd'). Stukken waarop geen afdoening is gevolgd zijn op datum van binnenkomst ('exhibitum') geordend.

REPERTOIRE

Een repertoire is een register waarin in chronologische volgorde de ingekomen stukken worden in beschreven, met vermelding van datum en agendanummer. Elk ingekomen stuk krijgt ook een doorlopend 'repertoirenummer' of 'dossiernummer'. Het besluit of minuut van de uitgaande brief dat/die op een ingekomen stuk volgt wordt achter het ingekomen stuk, onder hetzelfde repertoirenummer, ingeschreven.

Ingekomen en minuut van het uitgaande stuk staan dus bij elkaar en zitten ook in het archief bij elkaar.

Bij de ordening zijn twee varianten aan te treffen.

1. In het eerste geval is op de stukken het repertoirenummer (dossiernummer) vermeld en is de ordening van het archief geheel overeenkomstig deze nummering. Dit is toegepast bij het onderdeel Afdeling Nijverheid en Koophandel 1818-1825.
2. In het tweede geval zijn de stukken terug te vinden op datum en nummer van het uitgaande stuk, en wordt het repertoirenummer niet gebruikt op de stukken. (Administratie van de Nationale Nijverheid over de jaren 1832-1841)

INDEX

Een index is een op onderwerp (rubrieksmatig) ingericht register waarin de besluiten, ingekomen en minuten van uitgaande brieven worden ingeschreven, met vermelding van datum en agendanummer.

Binnen elke rubriek worden ingekomen en minuut van het uitgaande stuk onder elkaar ingeschreven

HOOFDENLIJST

Een hoofdenlijst is een alfabetische lijst van rubriekshoofden zoals deze in de index worden gebruikt, met een verwijzing naar de pagina van de index waar men de betreffende rubriek kan vinden.

NUMMERLIJST

Een nummerlijst is een chronologische lijst van alle data en agendanummers van de stukken, met een verwijzing naar de pagina van repertoire of index waarin het betreffende stuk is ingeschreven. Wanneer aan de datum nog een korte omschrijving van het onderwerp is toegevoegd werd de nummerlijst door de administratie zelf ook wel 'Hoofdenlijst' genoemd. Om verwarring te voorkomen is ook deze toegang als nummerlijst beschreven.

KLAPPER

Een klapper is een alfabetische trefwoordenlijst die vanuit een aantal trefwoorden verwijst naar de plaats in het repertoire of de index waar stukken die op dat trefwoord betrekking hebben zijn ingeschreven.

Verwant materiaal

BESCHIKBAARHEID VAN KOPIEËN

Inventarisnummers van dit archief zijn in kopievorm beschikbaar

Om verdere schade door veelvuldig gebruik te voorkomen, zijn de staten van landverhuizingen gemicroficheerd. Deze microfiches kunt u zelf pakken en bekijken in de studiezaal zelfbediening. De vindplaatsen aldaar worden aangegeven in de grijze vakjes. De originelen kunnen niet meer aangevraagd worden.

VERWANTE ARCHIEVEN

De indices over de jaren 1848-1856 bevinden zich in de volgende archieven van het Ministerie van Binnenlandse Zaken:

- 1848 eerste Afdeling Generaal Secretariaat en Comptabiliteit, nummer toegang 2.04.03, inv.nr. 56;
- 1849-1851 eerste Afdeling Generaal Secretariaat en Comptabiliteit, vanaf 1851 februari 24 eerste Afdeling Algemene Zaken en Comptabiliteit, nummer toegang 2.04.04, inv. nrs. 255-257;
- 1852-1855 tweede Afdeling Binnenlands Bestuur, nummer toegang 2.04.05, inv.nrs. 1325-1328.

De klappers over de jaren 1848-1858 bevinden zich in de volgende archieven van het Ministerie van Binnenlandse Zaken:

- 1848 eerste Afdeling Generaal Secretariaat en Comptabiliteit, nummer toegang 2.04.03, inv.nr. 73;
- 1849-1851 eerste Afdeling Generaal Secretariaat en Comptabiliteit, vanaf 1851 februari 24 eerste Afdeling Algemene Zaken en Comptabiliteit, nummer toegang 2.04.04, inv. nrs. 284-286;
- 1852-1857 tweede Afdeling Binnenlands Bestuur, nummer toegang 2.04.05, inv.nrs. 1355-1361.

BESCHRIJVING VAN DE SERIES EN ARCHIEFBESTANDDELEN

1-19	Verbaal, besluiten, ingekomen en minuten van uitgaande brieven. 1848-1878	19 pakken
	1 1848 nov. - 1851 dec.	
	2 1852-1858	
	3 1859 jan. - nov.	
	4 1859 dec. - 1860 juni	
	5 1860 juli - 1861 dec.	
	6 1862-1865	
	7 1866-1868	
	8 1869 jan. - 1870 juni	
	9 1870 juli - 1872 juni	
	10 1872 juli - 1873 dec.	
	11 1874 jan. - 1875 jan.	
	12 1875 feb. - juli	
	13 1875 aug. - feb.	
	14 1876 mrt. 14 - sep.	
	15 1876 okt. - 1877 feb.	
	16 1877 mrt. - juni	
	17 1877 juli - okt.	
	18 1877 nov. - 1878 feb.	
	19 1878 mrt. - dec.	
20-23	Indices, met hoofdenlijsten. 1857-1878	4 delen
	De indices over de jaren 1848-1856 bevinden zich in de volgende archieven van het Ministerie van Binnenlandse Zaken:	
	– 1848 eerste Afdeling Generaal Secretariaat en Comptabiliteit, inventaris 2.04.03, inv.nr. 56	
	– 1849-1851 eerste Afdeling Generaal Secretariaat en Comptabiliteit, vanaf 1851 februari 24 eerste Afdeling Algemene Zaken en Comptabiliteit inventaris 2.04.04, inv. nrs. 255-257	
	– 1852-1855 tweede Afdeling Binnenlands Bestuur, inventaris 2.04.05, inv.nrs. 1325-1328.	
	In de index over 1856 ontbreekt het gedeelte betreffende statistiek, de verblijfplaats daarvan is onbekend. In de index over 1856 ontbreekt het gedeelte betreffende statistiek, de verblijfplaats daarvan is onbekend.	
	20 1857-1862	
	21 1863-1870	
	22 1871-1876	
	23 1877-1878	
24-25	Klappers op de indices. 1859-1878	2 delen
	De klappers over de jaren 1848-1858 bevinden zich in de volgende archieven van het Ministerie van Binnenlandse Zaken:	
	• 1848 eerste Afdeling Generaal Secretariaat en Comptabiliteit, inventaris 2.04.03, inv.nr. 73;	
	• 1849-1851 eerste Afdeling Generaal Secretariaat en Comptabiliteit, vanaf 1851 februari 24 eerste Afdeling Algemene Zaken en Comptabiliteit, inventaris 2.04.04, inv. nrs. 284-286;	
	• 1852-1857 tweede Afdeling Binnenlands Bestuur, inventaris 2.04.05, inv.nrs. 1355-1361.	
	De klapper over 1858 ontbreekt.	
	24 1859-1870	
	25 1871-1878	

26I-26XII	Staten van landverhuizingen overzee. 1845-1878	12 pakken
	Op de staten van landverhuizingen overzee is een digitale index beschikbaar. Om verdere schade door veelvuldig gebruik te voorkomen, zijn de staten van landverhuizingen gemicroficheerd.	
26I	Groningen, 1848-1877 Niet raadpleegbaar	
26II	Noord-Brabant, 1848-1877 Niet raadpleegbaar	
26III	Zuid-Holland, 1848-1877 Niet raadpleegbaar	
26IV	Noord-Holland, 1848-1878 Niet raadpleegbaar	
26V	Friesland, 1848-1877 Niet raadpleegbaar	
26VI	Drenthe, 1846-1876 Niet raadpleegbaar	
26VII	Overijssel, 1848-1877 Niet raadpleegbaar	
26VIII	Gelderland, 1845-1877 Niet raadpleegbaar	
26IX	Utrecht, 1846-1877 Niet raadpleegbaar	
26X	Zeeland, 1848-1877 Niet raadpleegbaar	
26XI	Limburg, 1847-1877 Niet raadpleegbaar	
26XII	Verzamelstaten, 1848-1857 Niet raadpleegbaar	